

Сміх добрим людям на здоров'я, ворогам – на безголов'я

р СЕМЕНЯКА
енник

летить стрімко. Здається, ніби вчора (а було це в 1975 року) до редакції нової газети поважно заходив Олександр Ковінька, видатний стрункий, випромінюючий енергію і любов, міцно тиснув руку.

Здоровенькі були, колего, – сказав він, неспіхом, карбуючи літеру. – Читаю ваші гуморески. Подобаються. А от щонайбільше у ваших героїв якісь наївності. То Моторенко, то Верстатенко. Ці люди неабияк технічні, але, щоб читачів не образити, виправдовуються.

Всі-таки беріть прізвища героїв, – порадив. – Та й на майбутнє мови не цурайтеся. У діалогів. Хоч, редакторам це не завжди подобається. Учність в Освіті, Стелана Олійника Григорія Тютюнника.

Всісіши, поцікавився, чому ви не друкуєтеся у такому популярному журналі «Перець», який виходить у Львові і регулярно висвітлює життя у Полтавській письменницькій організації? А то читаю ваші гуморески у «Перці», «Дніпрі», «Україні» і в «Прапорі» не бачив нічого.

Надсилав кілька оповідей. Але завернули все наопаки. Але завернули все наопаки, з чимось підтекстами, перекрутивши істинність.

Виберіть кілька таких оповідей із перцем. Незабаром їхати до Харкова на засідання редколегії і заберу їх з собою.

Порадив: «Тільки не з'єднуйте сторінки гуморесок металевими зажимами. Це вам не вагони. Знайдіть їх нитками. Так буде надійніше. Думаю, що гуморески будуть кращі». А щоб у видавців не труслилися коліна, навічав «представлення». Замість цього отримало небагато часу, і в

✓ Олександр Ковінька, Віктор Семеняка, Пилип Бабанський (справа наліво). Травень 1981 р.

«Прапорі» вийшла не одна, а кілька моїх гуморесок. Та ще й з передмовою Олександра Ковіньки, який розділив участь іще небитого тоді молодого сатирика.

Дещо пізніше у видавництва «Прапор» побачила світ і нова книга сатири та гумору «Відрядження на Місяць». І теж з передмовою патріарха українського гумору. Закінчуючи її, Ковінька побажав: «Хай росте молодий гуморист, хай сміхом нашого українського читача, по дотепному вислову поета-сатирика Дмитра Білоуса, «сміється добрим людям на здоров'я, ворогам – на безголов'я».

З легкої руки Ковіньки мої книги почали видавати одну за одною як у Харкові, так і в столичних видавництвах. Олександр Іванович давав поради, робив зауваження, а то й просто бракував деякі слабкі оповідання.

Олександр Іванович підтримував мене і на початку вісімдесятих, коли я, зібравши книжечку та рекомендації, подався із за-

вою про вступ до Спілки письменників СРСР. Керівництво обласної організації СПУ весело посміялося, а потім розтлумачило мені, що у них свої плани, талановитих претендентів – хоч греблю гати, і що їм потрібно порадитися з обласними та київськими чиновниками. А відтак засунули мої папери мені під руки й провели, безпартійного, до дверей.

Дізнавшись про це, Олександр Іванович саркастично протяг:

– Це щоб інфекційна воша не проскочила у чисту українську літературу.

І поцікавився:

– А хто дав рекомендації?

– Євген Дудар, Олег Черногуз, Пилип Бабанський, Михайло Казидуб.

– А чому ж про Ковіньку забули? У нього що, «прошлоє» не таке? Зайдіть завтра, заберіть мою рекомендацію і бігом до Спілки. Якщо не візьмуть, киньте на стіл і тікайте, – пошаргував.

Вибравши час, коли керівництво обласної письменницької організації не було на місці, поніс дві валізи зі своїми публікаціями. Прибиральниця, яка була в курсі усіх спілчанських справ і пліток, тягаючи по кутках швабру, запримітила провакацію, коли мої торби вже лежали на столі відповідального секретаря. Під її лемент я встиг утекти.

Вітаючи згодом із вступом до письменницького братства, Ковінька жартував:

– Тільки справжній гуморист міг вступити до Спілки, здавши документи прибиральниці.

Пригадується, якимсь після виходу чергової книги зателефонував Олександр Іванович до редакції:

– Це не жарт, що ви увесь гонорар перерахували до радянського Фонду миру?

– Чистісінька правда.

Олександр Іванович подумав і додав:

– Ви хоча б собі на словники залишили грошей.

– А навіщо вони мені? У мене ж мова – народна, – сміється. – Так-то воно так, але у словники заглядати теж потрібне. Це наше велике багатство.

Доводилося бувати з Ковінькою і на зустрічах з робітниками заводів та фабрик, трітниками села. Як депутат обласної ради він часто спілкувався зі своїми виборцями, помагав у вирішенні їхніх проблем. Заходить якимось до редакції й цікавиться:

– Ваші старенькі «Життя» ще чхають?

– З перебоями.

– А до Машівки доповзує?

– Якщо попереду не буде рева чи ями.

– Давайте проїдемо та геть вимоса, як студенти медіци туту колгосп за вуха із провитають. В яких умовах життєвобутні ескулапи працюють відпочивають.

Побували на полях. Показали із студентами. Зустріли з керівниками господарства, спробували борщу в їдальні.

– Як годують, так і працюють – сказав Ковінька багатозначно головою правління, після чого розпорядився зарізати для денців кабана.

Повертаючись назад, зазначив, що хотів попросити Олександра Ковіньку зайти в Львів до їдальні.

– Галушок і вареників у їдальні немає, – сказали нам кухарки, але швидко зробимо. Протекте до кабінету завідувача.

Як на лихо, там висів якийсь замок.

– Та ми вже, як сироти, у куточку присядемо, – з коєю Олександр Іванович.

– Киньте жарти, – запевняв, зламуючи двері. – Щоб який гість та в таких умовах лягав. Та ми б собі цього не пробачили.

Випивши чарку «України з перцем», Олександр Іванович сказав:

– Якщо увечері нічого не писатися, то хоч буде і спатися.

Олександр Іванович завжди був веселим, гострим і сповненим молодечою енергією. Завжди допомагав молодим людям і вони віддячували йому тим же. Таким він і залишався у пам'яті тих, кому він допомагав.

Велике щастя особисто спілкуватися з патріархом українського гумору, якому дням повнилося б 105 років.